

REGÉLŐ.

PESTEN Vasárnap Aprilis 14^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csütörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr borítéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Cserszky Maria kisassz.
Farkas Pálné assz.
Gosztonyi Polyxena, özv. Gosztonyi Andrásné.
Hinka Maria, Schedel Ferenczné.
Kornia Klára assz.
Nagy Barnabásné assz.
Ráday Anna grófné, Nádasdy László grófné.
Sántha Maria, özv. Kruspérné assz.
Schedius Maria kisassz.
Stummer Krisztina, Paulovics Gáborné.
Sümeghy Judith, Bertha Ignátné.
Székeli Ilona, Tóth-Pápai Józsefné.
Szekér Therézia, Kovács Pálné.
Teleky Johanna grófné, Podmaniczky Mihály báróné.
Wartensleben Ida grófné, Ráday László grófné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Soproni kádárlegény.

Folytatás.

József maga se tudta, miként szabadult-meg, 's meddig hevert a' parton halálos szédültségében, midőn szürkületkor fel eszméledett. Jámbor illetődéssel térdre esvén, élete megtartását köszöné Istennek. De mély szomorúság fogá-el, midőn magát csepegő vizesen, kalap, bördő, 's úgy, a' mint állott, minden gunya nélkül látta. Minden vagyona, nehezen keresett szerzeménye, vándor-levele, 's jóviseletének bizonyítványai, szorgalmasan készített sok szép rajzolatjai csinos ruháji, sőt kádársulyka-is, melly egy bodnártáncz közben remek munkának csudáltatott, de mellynek nagy becsét ő kivüle senki se tudta, minden, minden a' ragadó folyam áldozatja lön. Szótalanul, kelesztbe tett karokkal tekintett a' hullán-okra. Szakadozott

felhők hajházták egymást, a' tölt hold csak néha néha világítá-meg a' tompa zsibajú hullámokat — ah! minden reményeinek sirját. — Csak egy fertály mulva, a' rázó hideg miatt átfázva, fordult-el József e' szomorú látvány elől, 's hosszas botorkázás után egy szegény pásztor kunyhójában talált éjjeli szállásra.

11.

A' hajótörést szenvedett József már most kéntelen volt másoknak adakozásából élni, 's magát hazáig, hova elolt-hatlan vágyja hajtá, koldulással táplálni.

Ez ugyan, ha azt, mit a' mellett belsőképpen érzett, le számítjuk, keves fáradságába került; mert a' regens-burgi hajónak szerencsétlen esete a' környékben már részint elterjedt, részint pedig Józsefnek becsületes, férjfiás szépségű arczatja, ajánló, őszinte viselete mindenkit bizonyosá tett, hogy ő nem lehet valami országos kóborló, vagy világcsaló.

A' lágyabb érzetű emberismerőknél, kiknek elbeszélé tör-ténetét, még egy más ok-is kettőzteté a' részvételt. Mert tudó-sításának eleje, közepe, vége, és szerencsétlenségének mint-egy fő pontja, mindig csak kádársulyka volt. Ha kérdez-ték, mért tartja éppen ezen veszteségét helyrehozhatlan-nak, azt monda, hogy az igen gyönyörűen volt kifaragva, hogy azt a' bodnárok egyik innepi meneténél (Aufzug) még fejedelmi személyek-is csudálták, mert egyik oldalára a' potrohos Silenus, samara 's tömlőjével együtt, másakra pe-dig a' szerelem istene Cupido volt vésve, ki egy alá tar-tott medenczébe szőlőt facsart-ki, mind ezeket pedig bo-rostyan-koszorúk, rózsák, madarak, pillangók, 's méhek csinosan körül kerítették, és hogy — már tovább nem beszélhetett, hanem többnyire csak fel kiáltott: „Ó suly-kom! Mikép szégyellem magamat! Milly együgyű valék, midőn magam okosnak tartám! Már most milly szerencsét-len vagyok miatta! Ó sulykom, sulykom!“ Illyes jajgatá-sok között nem volt csuda, hogy a' figyelmetes 's értelmes hallgatók ama véleményre fakadtak, hogy a' hajótörés közben József eszének egy része-is kárt szenvedett, hogy az ijedtség 's testi erőlködés meg sértette velejét, és tör-ténetből a' sulyok lön mindenkori gondolatának nyugtalaní-

tó tárgya. Ki nem adakozott volna bővebben ilyen szerencsétlennek, kit a' természet leg nemesb, 's leg szentebb ajándéka, az egészséges ész elhagyott.

Ekkép vándorla a' bújával mindig foglalatoskodó József helységből helységbe. Mije is maradott-meg? — Jó viseletének, szorgalmának bizonyságait nem mutathatta elő; gyűrűje nélkül, 's koldus képpen kellett haza mennie. Hogy hihetne szavainak Mátyás; hogy remélhetné ugyan ezt Zsuzsijától? Bár olly kicsin lett-is a' gyűrű, hogy ujján már nem viselheté, nem hordozhatta-e volna azt selyem szálon a' nyakán, valamint Zsuzsi, — mért nem tette inkább mellény-zsebébe? Fog-e majd Zsuzsi neki hitelt adni, megbocsátani, nem tartja-e őtet hivatlennek, vagy legalább könnyelműnek?

Végre annyira segített magán, hogy vándorbotjával egykor déltájban a' kedves Sopront, midőn a' klinpai dombra felért volna, maga előtt látta.

12.

Bár milly mosolyogva integettek feléje a' tornyok, és hajdani mesterének házfedele; de szegény öltözetében nem mert a' városba lépni. A' füst magasra tornyosodék a' városi kéményekből, 's egy jól ismertből-is. Itten bizonyosan a' takarékos Zsuzsi ebédet készíté atyja, a' legények 's inasok számára. Mit nem adott volna ő most, ha csak a' konyha ablakán leskelődve bepillanthatott volna!

„Ej, József, ezt mára csak verd-ki fejedből!” mondá magában, 's a' Nezider felé vezető gyalog ösvény felé vette utját, hogy anyja karjai közé siessen. De most-is lassan lépdelt előre szegyenében, csak hogy alkonyodáskor érhessen oda, midőn majd senki se veheti őtet erősebben szemügyre.

Midőn a' pislogó mécs mellett fonó anyóka belépő fiját megismeré, felkiálta örömeiben, 's könnyezve szorítá szívéhez. De midőn az örömteljes viszonzlás első gerjedelmei szélledtek, midőn kedves fiját elcsüggedve, sápadtan, és szegény öltözetben látná, aggódva gondolkodott, vallyon magzatja nem járt-e rossz uton, nem hagyá-e magát tunya 's vad életre csábítani, ez okból tehát szorgosan kérdegeté bánatos állapotja okait. József mindenkép igyekezett őtet megnyugtadni, el beszéllé neki szenvedett szerencsét-

lenségét, 's végre a' jó anya így szólla: Hagyján, kedves fiam! veszszen-el minden! Csak hogy te jámbor, jó ember maradtál; az Isten megtartá életedet, egészségedet, 's mes-terednek szép leányát. Csak szedd rendbe magadat, 's bátorodj-fel. Egy két esztendő sokat helyre hozhat!

Bár nem mulasztá-el József elbeszélése közben vesztett sulyka miatt a' jajgatást, annak közelebbi tulajdonságait azonban elhallgatta, nehogy együgyűnek vagy hihetetlennek tartassék.

(Folytatás következik.)

ÉLETTÖRTÉNET. *)

A' Trappista.

A' francia országi La Trappe nevű klastromban él egy szerzetes, ki magyar születésű, 's kinek élettörténetét francia és bécsi hirlapok közlik. Neve Geramb báró, ki hajdan Bécsben pompás életet viselt, azután Párisba, onnan Londonba ment. Heves indulatosága, czivódási vágyja által, melly sok párviadalba keveré őtet, nagy hirre kapott. A' Vezuv torkolatja mellett, és svajtz országban csekély dolgok végett megverekedek. Egykor a' híres Catalani énekesné férje Valabreuge jól megszabdalta őtet, 's csak nagy nehezen menekedék meg a' nehéz tömlöcz elől. Végre egy lovag ezredet (Cavallerie-Regiment) állított fel maga költségén, 's a' spanyol-francia táborozásban részt vett. Ennek végével angoly országba ment, hol egy ideig kitüntető figyelmet vont magára, mindenféle fegyveres 's más kalandokat (Abenteuer) üzött, végre az idegenek iránt hozott törvénynél fogva az országból kitiltatván Hamburgba utazott. Mivel pedig e' városnak csendes lakóji közt harcoztársakra nem talált, avval tölté idejét a' báró, hogy Napoleon uralkodása ellen irt, minek következése az lett, hogy ő, mintegy bűvész (Zauberer) vesszejével érintve, magát véletlenül a' vincennesi vár börtönében (tömlöcz) találta, honnan csak akkor szabadult-ki, midőn az egyesült fejedelmek hadi seregei Párisba jövének. Fogsága közben szüntelen azon veszedelemben forgott, hogy agyon lövette-

*) Javítás. Az előbbi történetben (24. lapon, 8. sorban alólól) Aug. 26-ka helyett 29-ke legyen.

tik. Itt hosszas ideig levén bezárva elég ideje volt maga
 fölől elmélkedni. Talán a' földi hánykódás senki előtt se
 mutatkozott olly nagy csekélységében, mint most ezen
 férjfiú előtt. Fogadást tett tehát, hogy mihelyt szabad-
 ságát megnyerendi, azonnal Trappistává leszen. E' foga-
 dását hiven-is teljesíté 's most Pater József név alatt
 minden papi szerzetek legszorosabb egyikének tagja, sor-
 sával tökéletesen megelégedve él, 's valódi ajtatos jámbor
 viseletével mindenkinek álmélkodását vonja magára. Nem
 lehet kételkedni, hogy ezen férjfiúnak megtérése és gon-
 dolkozási módjának megváltozása szívéből eredett, mert
 micsoda nyereséget nyújthatna neki a' Trappisták komor
 rendje, kivevén a' lelki nyugodalmat? Világos azonban,
 mikép unhatja meg annyira világát az ember, ki élete sza-
 kaszának első felét hasztalan 's nyughatatlan tévelygések-
 ben tölté, hogy a' földi ingerektől és örömeiktől, mellyek
 már undorodást szerzenek neki, illy szembetünő lépés által
 vonja-meg magát. Olvassuk tehát e' férjfiúnak ön levelét,
 mellyet Vallabreuge urnak nem régiben maga irt volt, 's
 melly kedvelyének (Gemüth) állapota felől elegendően
 kezeskedvén bizonyosan megengeszteli őtet a' világgal 's
 minden érzékeny ember részvételére számolhat. A' levél
 így szól:

Mont des Olives de Notre Dame de la Trappe. „Csak a' legnagyobb vak szerencse által juthaték azon
 levélhez, mellyet uraságod nekem kegyesen írni méltóztat-
 tott, minthogy száz órányi távulságon túl lakom azon hely-
 től, hova azt utasítani tetszett, 's azon kívül a' levél nem
 volt felmentve a' postadíj fizetéstől, holott klastromunk,
 szegénysége miatt, csak dijnélküles leveleket fogadhat-el.
 — Tizen négy évtől fogva Jézus Krisztus szolgájának ru-
 hájába öltözködve 's nyilvános penitentiát tartva siratom
 azon életet, mellyet egykor minden kötelességemről meg-
 feledkezve töltöttem: azért uraságod lábaihoz borulok,
 hogy megalázva kérjek bocsánatot minden botránkozásért
 mellyet kegyednek okoztam, minden kárért, mellyet ke-
 gyed általam szenvedett; e' mellett esedezem, kérje a'
 Mindenhatót, hogy ő-is éreztesse velem irgalmát. Életünk
 módjáról, mellyet az ur ismerni fog, vagy rendünk felől,

melly örökös szótlanságra és munkára van szentelve, semmit sem akarok uraságodnak emliteni. A' nappali 's éjjeli idő nagyobb részén által a' menyei Ur dicséretét énekeljük. Húst, halat, vaját, vagy tojást soha sem izlelünk; szokott élelmünk vizből és sóval főtt veteményből áll, 's az esztendőnek nagyobb részén által csak egyszer eszünk napjában; e' mellett olly szegények vagyunk, hogy mindent, még kenyérünket-is másoktól kell koldulnunk. — Én durva fazcipőt viselek, egész öltözetem sem ér öt frankot (forintot) 's ezen télben, midőn olly csipős hideg van, még ingem sincs.
(Folytatás következik.)

II. NEMZETI SZOKÁS.

A' Náadorispán és Országbiró Hitveseiknek innes foglalatóságai a' Magyar Királynék koronázásakor.

Folytatás.

4.

Ezekkel meg egyeznek azok, mellyeket Eleonora Magdolna Theresia királyné I-ső Leopold király hitvesének 1681-ki Nov. 9-én végbe ment koronázása felől több írók feljegyzettek, csak hogy az országbiróné felől semmit sem emlitenek, mint hogy, mint a' koronázás utmutatói rendszabása bizonyítja, akkoriban azon országos főhivatal megürülve volt. Magában a' rendszabásban ezek fordulnak elő: „Az ország nádorának hitvese, ha jelen leend, az udvari kisasszonyok (dámák) balján menvén.“ Máshol ismét: „Ez meg történvén a' szolgálatot tevő segéd-püspökök vezetése mellett az ezen célra készült legközelebbi segrestyébe megy a' királyné, hogy az olaj letörültessék róla udvari mesternéje által, kit két udvari kisasszonyok (dámák), ezek közepén a' nádor hitvese menvén, fognak követni.“ A' berekesztésben: „Végre a' visszamenetel ugyan azon rendtartással, 's azon uton történik, ki vevén, hogy magyar ország nemes asszonyságai ülő helyökről lassankint le jöven felséges királynéjokat az udvarba kísérik, 's alá-

zatos kézcsókkal örvendező köszöntésöket fogják ki jelenteni. *)

Ugyan azon koronázás másik leírásában olvastatik: „Meg történvén a' felkenetés, a' felkelt királyné segresztébe vezettetik, elő menvén némelly püspökök, az udvari mester, a' császárné kardját vivő fő udvari mester, követni fogják a' fő udvari mesterné, nádoraszony, és két udvari dáma. **)

(Folytatás következik.)

III. JELES MONDÁS.

Férjfiság.

Férjfihez illő: nemes bátorsággal ellentállani a' sorsnak, melly dühösen harczol ellenünk. Schiller.

IV. K Ö L T É S Z E T.

F ö r d ő l e á n y.

Folytatás.

Előttök itt szép rét terül	És apja szól, — de ő nem ért,
Mohon fal a' nyáj a' fűbül,	Felejtve mindent mit ígért,
És Jelka mind csak sir, —	'S andalg a' szép rabon, —
Fél, nagy lesz máséban a' kár,	„Holnap hölgyed megláthatod“ —
'S terelgetné tovább, de már	Szól' apja, — ő nem hallgatott
A' nyájjal ah! nem bír.	Andalgva szép rabon! —
'S egy durva pór ki ezt leszé	És zárt nyit, — 's ott lelé szegényt.
Jelkát fogolyjává tevé	Nyögdelve bús gerlicze-ként
Urához hajtva őt, —	Pislogó mécsinél, —
A' lány könnyör'g, könnyezve kér,	Szelid bánatba dőlve sir,
De kőszivnek mind ez mit ér?	Könny minden kincse mit most bír,
Nem szán az szenvedőt!	Sir Jelka, 's — nem remél.
A' föld-s ur büszkén tekint, —	„Jó lány ne sirj!“ az ifjú így —
'S mert más gond föl fejében, — int	'S szép Jelka rá tekintve — „vigy“,
Csukná-kel reggelig,	Hát vigy' — ki engemet!
Nem volna illy kemény, — fia,	Kevély apád ah! mért kinez?
Ah csak lehetne szólnia;	Vágy kis madár-is társihoz —
De a' lányt elviszük.	Bocsáss...“ szól-'s nem mehet!

*) Hasonévű irományokból közlé Kovachich Solenn. Inaug. III—114. l.

**) L. Kaprinay István kéziratit B. betű alatt 32-ik köt. Kovachich Solenn. Inaug. 115—116 l.

Némán andalgra néz a' pár 'S derültten anyja jó felé,
 Maradni — ah! vagy, menni bár — 'S nyájas szavakkal kérlelé,
 Egy kinos érzemény! Vig lenne — mátká jött!
 „Jó ifjú...“ kezd a' lány, 's el áll, De Jelka halványulva néz,
 Sohajt, — 's az hozzá vissza száll — Küzd benne a' szív, — küzd az ész,
 'S fut, mint tűnő remény! Mert nem kell a' ki jött.

A' holdvilágos éjjelen Ugy volt az ifjú, mint a' lány
 Fut és fut a' lány szüntelen, De apja ránczos homlokán,
 Mig anyjához nem ér, — Nehéz parancs vala, —
 'S fáradtan itt ágyába dől, Mint ő — szép Jelka reszkete, —
 De nyugtot üz lány kebliből De anyjának tekintete —
 Kinos szerelmi bér. Menést parancsola.

Öröm—búja,—'s vesztése—kincs,— 'S az ajtó nyílik — és ki jó?
 Mint éj rémjének — álma nincs, Az ifjú néz, — a' lány — „Ez ő!“
 Némán andalg a' lány, — 'S egymásra omlanak, —
 Csak gyász füzek bús árnyain, Vak történet kötött frigyét
 Vagy éjfelek magányain Köztök — 's vígan örök jegyet
 Él — mint bús csalogány. — Vevének 's adtanak!

Kovács Pál.

V. Különfélé.

Asszonyi szépség elsősege. Pompadour marquis-né XV-dik Lajossal a' la muette-i szála ajtaja előtt találkozáván öszve vissza lépett, hogy a' királyt előre menni engedje. De a' fejedelem mindenkép készttetvén őtet az előlépésre így szólla: „Menjen, menjen, mert a' szépség korábban uralkodott a' földön a' királyoknál.

Reichstadti herczeg fiúi jámborsága. Marmont marsalt Bécsbe kíséré segéd tiszte Larue báró, 's esztendőnél tovább mulatván azon fővárosban, gyakran beszéllett a' reichstadti herczeggel némelly táborozások 's a' franczia hadsereg körülményei felől. Vissza térvén Párisba, a' herczeg egy levelecskét irt neki, mellyben többi között ez vala: „Senkit sem ismerek franczia országban, kit uraságod által köszöntethetnék: idvezelje azonban-is nevemben a' vendome-i piarczon álló oszlopot.“ (Ezen állott t. i. Napoleonnak részöl öntött 40 mázsás képszoبرا, melly az auszterliczi győzedelem emlékéül készült).

Szórejtvény.

Egy tagu szóm gyakran te, avagy szép Kedvesed éri:

Vissza: kemény véggel nagy nemzet drága hazánkban.

Előbbi rejtvények: 1) Búvárban. 2) Téglavető.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utszája 612.